

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 8 maart 2022**Datum GS-besluit** : 10 mei 2022**Vragen nr. 29**

Vragen van **Statenlid ing. F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren) over Meerjarige ontheffing voor doodschieten en vergassen van honderdduizenden ganzen in de hele provincie

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 8 maart 2022 door het lid van Provinciale Staten, **Statenlid ing. F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 1 februari heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) namens GS een zeer brede ontheffing verleend om vele soorten ganzen in al hun verschijningsvormen in de gehele provincie te doden.¹ De bezwarentermijn loopt tot zes weken na 1 februari. Het gaat om honderdduizenden ganzen. De geringe onderbouwing voor dit grootschalig doden luidt: dat minder ganzen kan leiden tot minder schade aan gewassen. De provincie erkent dat ganzen verspreid in Noord-Holland voorkomen, "zij het op sommige plekken in grotere hoeveelheden dan andere plekken". Te lezen in de ontheffing: "In de gehele provincie Noord-Holland is er naar ons inzicht dus ook sprake van een (dreiging van) schade aan gewassen en aan flora en fauna."

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Vraag 1:**

In hoeverre is de 'Faunaschade PreventieKit' van Bij12 gebruikt in de afweging of deze brede ontheffing nodig was?

Antwoord 1:

Deze ontheffing ziet op populatiereductie van een aantal ganzensoorten. Daarvoor zijn de zogenaamde andere bevredigende oplossingen (effectieve alternatieven) beoordeeld. Op pagina 13-14 van de ontheffing zijn de afwegingen gemaakt over de andere bevredigende oplossingen. De 'Faunaschade Preventie Kit Ganzen' van BIJ12 is hiervoor ook als referentie gebruikt.

Vraag 2:

Er wordt verwezen naar het MARF advies "Ganzen zonder grenzen"² dat aanstuurt op "een deugdelijke gespreksagenda" en "een goed doordacht proces, dat overheden, betrokken

¹ [<https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/prb-2022-1438.html>]

² <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/maatschappelijke-adviesraad-faunaschade/>

maatschappelijke organisatie en FBE bij elkaar brengt.“

- a. Heeft dit proces al plaatsgevonden en waar is het proces terug te lezen?
- b. Is de uitkomst meegenomen in deze meerjarige ontheffing?

Antwoord 2:

- a. In de Bestuurlijke Advies Commissie Vitaal Platteland is naar aanleiding van het MARF advies besloten tot het instellen van een IPO taakgroep ganzen. Als taak is meegegeven afstemming en samenwerking op bepaalde nog te prioriteren componenten van beleid en beheer nader te concretiseren. Een plan van aanpak is daartoe in de maak. Bij de taakgroep zijn twee vertegenwoordigers van een FBE (nl. Noord-Holland en Utrecht) betrokken.
- b. Nee, er is nog geen sprake van uitkomsten.

Vraag 3:

In het boek “met de schrik vrij”³ van de dierenbescherming, wordt richting gegeven tot niet dodelijke verjaging, bijvoorbeeld met een ganzenverjaagpilot. In hoeverre heeft u het boek van de dierenbescherming gebruikt bij de afweging van de ontheffing?

Antwoord 3:

Dit boek is niet gebruikt.

Vraag 4:

De Adviesraad MARF spreekt in het eindrapport over “We kunnen trots zijn op de grote gastvrijheid die Nederland biedt aan ganzen die past bij ons en ons deltaland”. Deelt u deze trots? Hoe verhoudt zich dit tot de ontheffing om “de populatie in een zo kort mogelijk tijdsbestek te verminderen”, door paartjes dood te schieten, afschot en vergassingsacties?

Antwoord 4:

Zoals aangegeven in onze brief van 4 juni 2020 aan Provinciale Staten bieden wij in Noord-Holland voldoende ruimte aan overwinterende trekganzen. De populatiebeheerontheffing ziet op de standganzen die schade veroorzaken aan landbouw en flora en fauna. Standganzen zijn jaarrond verblijvende ganzen. Het populatieheer is nodig om de populatie standganzen zodanig te beperken dat de huidige schadeniveaus worden teruggebracht naar de in 2014 door ons berekende schadeniveaus die wij als maatschappelijk aanvaardbaar zien.

Vraag 5:

Een geluiddemper is verboden in de Wet wapens en munitie en valt onder de categorie boksbeugels, ploertendoders, wurgstokken, werpsterren, vilmessen en ballistische messen. De reden is mogelijk misbruik van geluiddempers.⁴

- a. Is het juridisch mogelijk dat de provincie een ontheffing voor geluiddempers afgeeft?
- b. In hoeverre is er rekening gehouden met de wet wapens en munitie en de jurisprudentie?

Antwoord 5:

- a. Op grond van artikel 3.13, vierde lid van het Besluit natuurbescherming is het verboden om een geweer bij de uitvoering van jacht, beheer of schadebestrijding te voorzien van een geluiddemper.

³ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/documenten/Lijst-ingekomen-stukken/20210927-Boek-Dierenbescherming-Met-de-schrik-vrij.pdf>

⁴ <https://www.jagersvereniging.nl/nieuws/jagers-geluiddempers-en-het-standpunt-van-de-jagersvereniging/>

Op grond van artikel 3.26, derde lid van de Wet natuurbescherming kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing van dit verbod verlenen. Voor het bezitten en gebruiken van geluiddempers zal een uitvoerder daarnaast ook altijd een ontheffing van de Wet wapens en munitie nodig hebben, afgegeven door Justitie. Deze ontheffing dient de uitvoerder zelf te aan te vragen.

b. Zie antwoord op vraag a.

Vraag 6:

“Crippling rates”⁵ wordt door de AEWA als aandachtspunt meegegeven in beheerplannen.

a. Hoe wordt hier invulling aan gegeven in deze ontheffing?

b. Waarom is er geen verbod op hagel of een schootsafstanden beperking opgelegd bij gebruik van een hagelgeweer tot bijv. max. 25 meter?

c. Hoe is de hoeveelheid ganzen die leven met afschothagel (35%-62%) te rijmen met het verbod in de Wet natuurbescherming om dieren te verwonden?

Antwoord 6:

a. Het is de verantwoordelijkheid van de uitvoerder om een goed schot af te geven om zo onnodig lijden van ganzen te voorkomen. Daarnaast biedt de ontheffing de mogelijkheid om lokmiddelen te gebruiken, wat kan bijdragen om ganzen op een geschikte afstand voor een schot te krijgen.

b. De wetgever heeft op grond van artikel 3.3, vijfde lid, onderdeel a een limitatieve lijst van middelen, installaties en methoden aangewezen voor het vangen en doden van de vogelsoorten welke zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Het geweer is hierin opgenomen als middel. Uit de regels die zijn gesteld in de artikelen 3.26 e.v. van de Wet natuurbescherming en de artikelen 3.12 e.v. van het Besluit natuurbescherming volgt dat ook het hagelgeweer valt onder de term ‘geweer’. Het is aan de uitvoerder om, gelet op de omstandigheden in het veld, zelf de beste keuze te maken om gebruik te maken van een hagel-, dan wel kogelgeweer.

Een beperking in de maximale schootsafstand opleggen via een voorschrift is in de praktijk niet uitvoerbaar, en niet handhaafbaar. Door een handhaver is het bij het afgeven van een schot door een uitvoerder nooit exact op het oog te beoordelen of een schot inderdaad op minder dan een x aantal meter afstand is afgegeven. Het is de verantwoordelijkheid van de uitvoerder om in te schatten of de afstand tot het doel voldoende is. De eisen die de Wet Natuurbescherming stelt aan het gebruik van het geweer, aan de opleiding van jachttaktheouders en de eisen die aan de examens worden gesteld waarborgen dat uitvoerders die verantwoordelijkheid kunnen dragen.

c. De Wet natuurbescherming bevat geen verbodsbepalingen aangaande het (opzettelijk) verwonden van dieren, alleen op het opzettelijk doden van dieren. Het opzettelijk verwonden van dieren zonder intentie om ze te doden is nooit nodig, derhalve ongewenst en tevens een overtreding van artikel 1.11 (zorgplicht) en, indien voor het vangen of doden van dieren op grond van de wet toestemming is verkregen, van artikel 3.24, eerste lid (voorkomen van onnodig lijden) van de Wet natuurbescherming. Voorschrift 16 van de ontheffing verplicht uitvoerders dan ook om door afschot (niet opzettelijk) gewond geraakte ganzen zo snel mogelijk op te sporen en uit hun lijden te verlossen.

⁵ Zie MARF-advies “Ganzen zonder grenzen”

Vraag 7:

De populatie ganzen is niet overall even dicht⁶. De dichtste populaties bevinden zich in twee WBE's (0088 en 0297). Waarom is er een ontheffing afgegeven voor de hele provincie, ook voor plekken waar ganzen nauwelijks voorkomen of geen problemen geven?

Antwoord 7:

Het doel van de ontheffing is niet om op lokale schaal directe schadebestrijding mogelijk te maken door grondgebruikers. Het doel van de ontheffing is om op provinciale schaal de ganzenpopulatie in Noord-Holland te beperken, om zo de schade in heel Noord-Holland te verkleinen.

Vraag 8:

Noord-Holland werkt aan natuurinclusieve landbouw.

- a. Heeft u zicht op de impact op de ganzen populatie bij uitvoering van deze landbouw transitie?
- b. Onderschrijft u de oproep uit 2017 van de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland tegen het vergassen van ganzen en inzet op natuurinclusieve landbouw? ⁷

Antwoord 8:

- a. Nee, we hebben geen inzicht op de impact nu.
- b. Nee. We verwachten namelijk dat de inzet op natuurinclusieve landbouw alleen, onvoldoende zal zijn om de populatie in de provincie terug te brengen.

Vraag 9:

Bent u van plan om de ontheffing in te trekken en een brede maatschappelijke discussie te starten over de wenselijkheid van het doden van circa 115.438 ganzen per jaar⁸?

Antwoord 9:

Nee, bij het verlenen van de ontheffing is conform de Wet natuurbescherming getoetst op wettelijk belang, andere bevredigende oplossingen en staat van instandhouding.

⁶ <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2022-7277/1/bijlage/exb-2022-7277.pdf>

⁷ <https://milieufederatie.nl/nieuws/natuur-en-milieufederatie-zuid-holland-maakt-bezwaar-tegen-vergassen-ganzen/>

⁸ Jaarverslag 2020 <https://jaarverslag.fbnoordholland.nl/media/attachment/169.pdf> (bijlage 2 en 3)